

Валентина ГУРІЄВСЬКА,
*к. держ. упр.,
доцент кафедри парламентаризму
та політичного менеджменту
НАДУ при Президентіві України*

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВІДКРИТОГО ФОРУМУ В УПРАВЛІННІ МІСЦЕВИМИ ГРОМАДАМИ

Інтеграційні процеси в науковому просторі сприяють широкому використанню наукових технологій в різних галузях та знаходять своє практичне застосування в управлінні місцевими громадами.

Робота з місцевими громадами так широко представлена на Заході, фактично не знаходить свого прояву в Україні. Результати опитувань працівників місцевих органів влади у 55 містах України, проведених Інститутом демократії ім. Пилипа Орлика, засвідчили наявність серйозних проблем у взаємозв'язках місцевої влади з громадськістю. Отже, потреба в дослідженні сучасних форм і методів роботи з громадськістю є необхідною вимогою суспільного розвитку.

Вартою уваги, на наш погляд, щодо адаптації психологічних технологій в управлінні місцевими громадами є робота А. Мінделла: «Процесуально-орієнтована робота з конфліктами: глибинна демократія відкритих форумів: практичні кроки до упередження і вирішення конфліктів в сім'ї, на робочому місці і в світі», де автор спробував поєднати інструменти з психології, соціальної психології, соціології та психофізіології для формування лідерства, розвитку організацій та установ [2].

А.Мінделл пропонує метод Відкритого Форуму як вид групової роботи зі спільнотами, колективами, групами людей, розроблений у стилі коучингу для вирішення конфліктів, планування, мотивації, організаційного розвитку. Вчений дає таке визначення: «Відкритий Форум – структуровані і глибинно-демократичні зустрічі, - особисті чи в кіберпросторі – в яких кожен відчуває себе представленим і які включають в себе соціальні питання, а також глибинні почуття і сновидіння учасників. Метод Відкритого Форуму підкреслює більш послідовний стиль роботи з світом, в якому фасилітатор допомагає уповільнювати події і втручається частіше» [2, с. 329].

Необхідною умовою проведення Відкритих Форумів є особиста обізнаність та здобуті навички процесуальної роботи фасилітатора. На практиці, основна задача фасилітатора це відслідковувати тенденції, які виникають і допомагати різним ролям проявитися в процесі взаємодії.

Однією з відмінних особливостей процесуально-орієнтованої роботи з групами та груповими зустрічами Відкритих Форумів є особливе поєднання внутрішньої і зовнішньої «роботи усвідомлення». Дані методи засновані на більш ніж тридцятилітньому досвіді роботи з групами різних національностей в ситуаціях міжкультурних, місцевих і міжнародних конфліктів, включаючи військові зони [2].

Дослідниками процесуального підходу було визначено, що конфлікти виникають частіше всього тоді, коли потреби маргіналізуються і перешкоджають розвитку системи як живого організму. Використання усвідомлення – це парадигма, яка відмінна від правил, оскільки у разі усвідомлення наступний крок не завжди буває передбачуваним. Це установка, що рішення проблем можна знаходити в процесі, тобто в ході подій і сигналів. Окрім того, це усвідомлення різноманітності людей, ролей, почуттів і відносин. А також пошук єдності з природою і приймання ситуації “тут і тепер”, де замість конфронтації й боротьби йде пошук можливостей найменшого супротиву і примирення, за яких проблеми вирішуються само-собой. Тож фасилітатор має бути гнучким до ситуації, що весь час знаходиться в зміні і орієнтуватись по ходу процесу. За твердженням А.Мінделла, майже будь-яка ситуація в групі і у світі відразу стає іншою і піддається контролю, як тільки є усвідомлення і звернення до наших найглибших внутрішніх переживань. В свою чергу, фасилітатори суспільних процесів, мають володіти глибшим розумінням проблеми і бути обізнаними у власних реакціях та стереотипних типових сценарних варіантах поведінки, мають володіти навичками роботи зі страхом, злістю і розпізнавати почуття, що виникають. Для того, щоб розуміти себе, необхідно досліджувати свої внутрішні переживання. Так само суспільні системи, повинні бути чутливими і мати інструменти, які допомагають бути уважними до різноманітних частин спільнот.

Усвідомлення різноманітності має багато рівнів: це увага до культурних, вікових, гендерних, расових, сексуальних орієнтацій, релігій, економічних станів, посад, здібностей, світогляду і сновидінь. Тож процесуально-орієнтована робота базується на усвідомленні і виявленні всієї повноти суспільного різноманіття і складності.

Таким чином, можна зробити висновок, що застосування Відкритого Форуму як психологічної технології в управлінні місцевими громадами зумовлено потребою у сучасних технологіях управління, може застосовуватись для вирішення конфліктів, зняття напруги в соціальних групах; забезпечує можливість проявлення потреб; формує громадську думку щодо актуальних проблем розвитку суспільства; зменшує тривожність у групах; мотивує до особистісної відповідальності; розвиває лідерство; надає можливість впливати на формування громадської думки та сприяє розвитку громадського суспільства.

Список використаних джерел

1. Указ Президента України від 31 липня 2004 р. № 854 “Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у процесі формування та реалізації державної політики”.
2. Минделл А. Процессуально-ориентированная работа с конфликтами: глубинная демократия открытых форумов: практ.шаги к предотвращению и разрешению конфликтов в семье, на рабочем месте и в мире / Арнольд Минделл. – М.: Беловодье, 2011. – 256 с.
3. Минделл А. Процессуальный ум: руководство по установлению

связи с умом Бога. / Арнольд Минделл. – М.: Беловодье, 2011. – 352 с.

4. Посібник щодо проведення публічних консультацій. За підтримки Канадського агентства міжнародного розвитку. Міжнародний центр перспективних досліджень. Київ, 2004. – 66 с.